

УДК 342.7:351.74 (477) (045)

DOI <https://doi.org/10.32782/cuj-2025-3-12>**Приходьков Михайло Володимирович**

аспірант науково-дослідної лабораторії

з проблем запобігання кримінальним правопорушенням

Донецького державного університету внутрішніх справ

ORCID: 0009-0006-9166-6001

**ДОТРИМАННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ
В ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ**

У статті проаналізовано питання дотримання прав і свобод людини в діяльності Національної поліції України. Розкрито правові засади функціонування поліції у сфері прав людини, а також охарактеризовано механізми захисту прав громадян під час поліцейського втручання. Особливу увагу приділено ролі системи Custody Records як інструменту забезпечення прозорості, фіксації дій щодо затриманих осіб і попередження порушень прав людини. Обґрунтовано необхідність подальшого вдосконалення нормативної бази, професійної підготовки поліцейських та зміцнення громадського контролю над правоохоронною діяльністю для підвищення довіри суспільства до поліції. Доводиться, що забезпечення прав і свобод людини в діяльності Національної поліції України є фундаментом для утвердження законності, справедливості та підтримання правопорядку. У контексті демократичного розвитку країни особливу важливість набуває впровадження механізмів, які мінімізують ризики порушення прав громадян під час їхньої взаємодії з поліцією, особливо в ситуаціях затримання та перебування в поліцейських установах. На передній план виходить використання системи Custody Records, яка забезпечує детальну реєстрацію всіх дій щодо затриманих осіб у реальному часі. Це рішення сприяє прозорості роботи поліції, запобігає випадкам неналежного поводження, катувань чи незаконного утримання, а також підвищує рівень довіри громадян до правоохоронних органів. Інтеграція сучасних моніторингових інструментів, як-от Custody Records, розвиток правової культури серед працівників поліції і посилення контролю за дотриманням правових норм у щоденній роботі є критично важливими для ефективної реалізації принципів захисту прав людини. Ці заходи формують основу для побудови правової держави, зміцнення демократичних цінностей та підвищення рівня взаємної довіри між суспільством і правоохоронними органами.

Ключові слова: Національна поліція України, дотримання прав і свобод людини, Custody Records, правоохоронні органи.

Prykhodkov M. V. Respect for human rights and freedoms in the activities of the National Police of Ukraine

The article analyzes the issue of respecting human rights and freedoms in the activities of the National Police of Ukraine. The legal principles of the functioning of the police in the field of human rights are revealed, and the mechanisms for protecting citizens' rights during police intervention are described. Particular attention is paid to the role of the Custody Records system as a tool for ensuring transparency, recording actions regarding detained persons, and preventing human rights violations. The need for further improvement of the regulatory framework, professional training of police officers, and strengthening public control over law enforcement activities in order to increase public trust in the police is substantiated. It is argued that ensuring human rights and freedoms in the activities of the National Police of Ukraine is the foundation for establishing legality, justice, and maintaining law and order. In the context of the country's democratic development, the implementation of mechanisms that minimize the risks of violations of citizens' rights during their interaction with the police, especially in situations of detention and stay in police institutions, is of particular importance. The use of the Custody Records system, which provides detailed registration of all actions regarding detained persons in real time, comes to the fore. This solution contributes to the transparency of police work, prevents cases of ill-treatment, torture or illegal detention, and also increases the level of citizens' trust in law enforcement agencies. The integration of modern monitoring tools, such as Custody Records, the development of a legal culture among police officers and increased control over compliance with legal norms in daily work are critically important for the effective implementation of the principles of human rights protection. These measures form the basis for building a legal state, strengthening democratic values and increasing the level of mutual trust between society and law enforcement agencies.

Key words: National Police of Ukraine, observance of human rights and freedoms, Custody Records, law enforcement agencies.

Вступ. Права людини в сучасному світі посідають ключове місце в державній політиці демократичних країн. Згідно зі статтею 1 Загальної декларації прав людини, усі люди народжуються вільними і рівними у своїй гідності та правах, мають розум і совість, а отже, повинні діяти в дусі братерства. Аналізуючи положення Конституції України, можна зауважити, що права людини і громадянина є невіддільною складовою особистості, становлять її правову спадщину. Тому людина, позбавлена прав, не лише стає юридично безправною, а й втрачає можливість бути повноцінною особистістю через обмеження в задоволенні власних потреб та інтересів. Права і свободи людини та громадянина визначають основоположні аспекти її життєдіяльності у взаємодії із суспільством і державою [1, с. 41].

Метою статті є аналіз питання дотримання прав і свобод людини в діяльності Національної поліції України.

Матеріали та методи. Дотримання прав і свобод людини в діяльності Національної поліції України було предметом наукових досліджень таких учених, як С. С. Бродовський, О. В. Раздольська, Л. В. Півненко, Т. М. Кравцова, О. В. Назаренко-Хамаєва, та інших провідних науковців. Однак низка аспектів досліджуваної проблеми потребує додаткового опрацювання.

Результати. Права і свободи людини являють собою юридично гарантовані можливості користуватися соціальними благами, формалізовану міру поведінкової свободи особи в рамках державно-організованого суспільства. Їх фундамент базується на принципах конституціоналізму, зокрема на тому, що влада діє суто в межах закону і згідно з його положеннями. Разом із цим вони спираються на принципи правової, соціальної і демократичної держави, яка забезпечує захист прав та гідності кожного члена суспільства. Захист цих прав і свобод у державі покладено на правоохоронні органи, серед яких важливу роль відіграє Національна поліція України. Її діяльність базується на таких принципах, як верховенство права, законність, відкритість, політична нейтраль-

ність, прозорість, партнерська взаємодія з населенням та постійність у виконанні своїх завдань [2, с. 122].

Закон України «Про Національну поліцію» визначає, що Національна поліція України є центральним органом виконавчої влади, покликаним служити суспільству через забезпечення охорони прав і свобод громадян, боротьбу зі злочинністю, підтримання громадського порядку та безпеки. Враховуючи виняткові повноваження поліції у сфері забезпечення правопорядку, потрібно наголосити, що застосування цих повноважень обумовлено чітко встановленими алгоритмами та законодавчими нормами. Однак з погляду вдосконалення нормативної бази це потребує подальшого розвитку, спрямованого на посилення принципу гарантування дотримання прав і свобод людини та громадянина в усіх аспектах діяльності поліції [3, с. 528–529].

У сучасних умовах викликів роль Національної поліції України як гаранта безпеки та правопорядку набуває особливої ваги. З початком повномасштабної війни, на тлі порушення нормального функціонування державних інститутів, ключовим завданням органів поліції стає забезпечення громадської безпеки й порядку, а також запобігання та припинення правопорушень. У цьому контексті діяльність поліції має відповідати високим стандартам ефективності, водночас базуючись на фундаментальних правових принципах, закріплених у Конституції України та національному законодавстві. Правові норми, які регулюють роботу поліцейських, відіграють вирішальну роль у встановленні меж повноважень органів влади, протидії зловживанню службовим становищем та забезпеченні захисту прав і свобод людини [4, с. 50].

За словами К. Владовської, Національна поліція України виконує важливу функцію захисту законних прав і свобод громадян, забезпечення громадської безпеки та правопорядку, а також служіння суспільству через боротьбу зі злочинністю. У процесі виконання цих завдань відображається її здатність впроваджувати міжнародні стандарти у сфері прав людини. Це покладає на працівників органів внутрішніх справ особливий характер про-

фесійних обов'язків, яких навчання має бути орієнтоване на набуття практичних знань і навичок, виховання поваги до фундаментальних прав людини та забезпечення відповідності професійної діяльності вимогам нормативно-правових актів, посадовим обов'язкам і розпорядженням керівництва [5, с. 33].

Закон України «Про Національну поліцію» встановлює, що у своїй роботі поліція дотримується принципу верховенства права. За цим принципом людина, її права та свободи визнаються найвищою цінністю, визначаючи напрям і зміст діяльності державних органів. Основним принципом функціонування поліції є забезпечення дотримання прав і свобод, які гарантуються Конституцією та законодавством України, а також міжнародними угодами, ратифікованими Верховною Радою України, і сприяння їх реалізації [6].

Отже, як уже зазначалось, згідно з положеннями Закону України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 року № 580-VIII одним із ключових принципів діяльності Національної поліції України є принцип дотримання прав і свобод людини (ст. 7). Цей принцип вимагає, щоб поліція під час виконання своїх завдань забезпечувала захист прав і свобод людини, гарантованих Конституцією та законами України, а також міжнародними договорами, ратифікованими Верховною Радою України, і сприяла їх реалізації. Обмеження прав і свобод дозволяється лише в установленому законодавством порядку, за умови нагальної потреби та тільки в тому обсязі, який необхідний для виконання завдань поліції. Такі заходи мають негайно припинятися, якщо мета їх застосування досягнута або відпала потреба в їх продовженні. Поліцейським суворо заборонено сприяти, здійснювати, підбурювати чи толерантно ставитися до будь-яких форм катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання. У випадку прояву таких дій кожен поліцейський зобов'язаний оперативно вжити всіх необхідних заходів щодо їх припинення й невідкладно повідомити своє керівництво про виявлені факти або наміри до їх застосування. Якщо ж факти катувань та інші форми неналежного поводжен-

ня приховуються співробітниками поліції, керівник відповідного органу зобов'язаний протягом доби після отримання інформації про такі випадки ініціювати службове розслідування з метою притягнення винних до відповідальності. Також поліцейський повинен повідомити орган досудового розслідування, уповноважений розглядати кримінальні правопорушення, пов'язані з діями працівників поліції. У своїй діяльності поліція не допускає жодних привілеїв або обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних чи інших переконань, статі, етнічного чи соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовних або будь-яких інших характеристик. Таким чином, можна стверджувати, що принцип дотримання прав і свобод людини є тісно пов'язаний із принципом верховенства права та спрямований на забезпечення реалізації цих прав відповідно до норм законодавства [7, с. 13–14].

Захист прав і свобод людини за законом, значимість принципу верховенства закону для такого захисту – ці фактори вказують на важливість професіоналізму в роботі правоохоронних органів, що означає ефективність і законність у їх діяльності. Для Національної поліції України, як правоохоронного органу, основними функціями є попередження та виявлення злочинів, підтримка публічного порядку, надання своєчасної допомоги людям, які потрапили в біду. Ці функції є спільними для більшості поліцейських структур у Європі та в усьому світі. З огляду на специфіку діяльності поліції і для спрямування її в потрібному напрямі 17 грудня 1979 р. Генеральна Асамблея ООН прийняла Кодекс поведінки осіб з підтримання правопорядку. Резолюція 34/169, згідно з якою було прийнято цей кодекс, містить такий припис: «...Як і всі інші органи системи кримінального судочинства, кожний орган охорони порядку повинен представляти громадськість в цілому, нести перед нею відповідальність і бути їй підзвітним» [8, с. 38].

Переконливою є аргументація з приводу захисту прав людини, яка була наведена 28 жовтня 2014 році в коментарі Генерального директорату з прав людини та верховенства

права Ради Європи до проекту Закону України «Про поліцію та поліцейську діяльність», підготовленому на основі аналізу, проведеного експертами Ради Європи Ральфом Рошем і Франсеском Гільєном Ласьєррою, у якому зазначалось таке: немає жодного конфлікту між захистом прав людини та забезпеченням правопорядку, шлях до одного проходить через інше. Поліція повинна захищати права людини. Наприклад, коли поліція рятує особу від неправомірного насильства, то вона не просто запобігає вчиненню злочину, але й захищає її право на життя і свободу від нелюдського і такого, що принижує гідність, поводження. Розслідуючи пограбування, поліція не просто виконує свої безпосередні обов'язки, але й забезпечує гарантії права на справедливий суд і мирне володіння особою своїм майном. Кожна дія поліції впливає на права людини, і поліція зобов'язана дбати про те, щоб цей вплив був позитивним [1, с. 42].

А ст. 30 Закону України «Про Національну поліцію» чітко встановлює, що для виконання своїх завдань поліція застосовує заходи реагування на правопорушення, передбачені Кодексом України про адміністративні правопорушення. А саме це заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Крім того, стаття 31 цього закону визначає превентивні поліцейські заходи, а стаття 43 – поліцейські заходи примусу. Частина 4 статті 7 Закону України «Про Національну поліцію» забороняє працівникам поліції за будь-яких обставин сприяти, здійснювати, підбурювати або толерувати будь-які форми катувань, жорстокого, нелюдського або таких, що принижують гідність, поводжень чи покарань. У разі виявлення подібних дій кожен поліцейський зобов'язаний терміново вжити всіх необхідних заходів для їх припинення й обов'язково повідомити своє керівництво про виявлення фактів катування або намірів їх застосування. У випадку, якщо такі дії приховуються, керівник відповідного органу з моменту отримання інформації про порушення зобов'язаний протягом однієї доби ініціювати службове розслідування з метою встановлення винних осіб і притягнення їх до відповідальності [2, с. 123–124].

С. С. Єсімов зазначив, що діяльність Національної поліції України у сфері захисту прав і свобод людини має багатовимірний характер. Її ефективність залежить не тільки від професійних навичок і відданості поліцейських, але й від рівня довіри до них. Ця довіра формується завдяки взаємодії правоохоронних органів із громадськістю, з окремими підрозділами та працівниками, а також через тісну співпрацю з громадськими організаціями та самими громадянами [9, с. 26]. Основними завданнями поліції є попередження правопорушень, відновлення та захист гарантованих прав і свобод, а також забезпечення їх дотримання на всіх рівнях. Механізм реалізації конституційних прав і свобод людини і громадянина органами внутрішніх справ ґрунтується на принципах самостійності та єдності правової системи. Діяльність Національної поліції України спрямована на багатосторонній захист прав і свобод людини. Її результативність визначають не лише професіоналізм і самовідданість правоохоронців, але й рівень довіри громадян до поліції, якість взаємодії між загальними управліннями й окремими посадовими особами, а також співпраця з громадськими організаціями та населенням. Основні завдання передбачають попередження правопорушень, відновлення та забезпечення прав і свобод людини, а також їх захист, реалізований через діяльність підрозділів Національної поліції України [10, с. 23–24].

Поліцейські у своїй діяльності зобов'язані забезпечувати дотримання прав і свобод людини, і за жодних обставин їм не дозволено сприяти, здійснювати, підбурювати або терпимо ставитися до будь-яких форм катувань, жорстокого, нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання. У разі виявлення подібних дій кожен працівник поліції має негайно вжити всіх можливих заходів для їх припинення й обов'язково повідомити безпосереднє керівництво про факти катувань або наміри їх здійснення. У випадку приховування таких фактів або неналежного поводження поліцейськими керівник відповідного органу зобов'язаний протягом 24 годин після отримання інформації ініціювати

службове розслідування та забезпечити притягнення винних до відповідальності. Національна поліція, як публічний орган, перебуває під особливою увагою громадськості, а її діяльність значною мірою формує уявлення про функціонування правоохоронної системи загалом [11, с. 147].

Отже, одним із пріоритетних завдань діяльності Міністерства внутрішніх справ України є побудова своєї діяльності на основі дотримання прав людини та забезпечення захисту суспільства від насильства, дискримінації, проявів нетерпимості та будь-яких інших порушень. Саме тому на сьогодні в територіальних підрозділах Національної поліції України активно запроваджується система Custody Records, що використовується органами поліції для покращення стану дотримання стандартів захисту прав затриманих осіб [12; 13, с. 79].

Г. М. Стояцька підкреслює, що Custody Records – автоматизована система дій із затриманими особами, що передбачає унеможливлення та недопущення катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує людську гідність, поводження із затриманими особами. Її впровадження розпочалось в Україні з 2017 року з урахуванням зарубіжного досвіду та за сприяння в тому числі Консультативної місії Європейського Союзу. Основною її метою із самого початку було сприяння запобіганню неналежній поведінці поліцейських стосовно затриманих або відвідувачів, які перебувають у місцях несвободи, і водночас захист правоохоронців від можливих провокацій або наклепів стосовно виконання їх професійних обов'язків [14, с. 102].

Як зазначає В. Є. Барба, сьогодні Національна поліція запровадила інформаційну підсистему Custody Records, спрямовану на забезпечення прав затриманих, а також запобігання катуванням, нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню. Ця система базується на сервісно-орієнтованому підході до управління процесами, що зменшує навантаження на поліцейських і дає їм змогу ефективніше працювати із затриманими та відвідувачами підрозділів. У рамках впровадження Custody Records введено

нову посаду інспектора з дотримання прав людини, який відповідає за документування всіх дій щодо затриманих осіб. Завдяки цьому професійно підготовлені й мотивовані працівники поліції не лише самі виконуватимуть законодавчі вимоги прозоро та відповідально, але й стануть прикладом для тих колег, які лише розпочинають службу. Цифрова трансформація поліцейської системи є ще одним важливим кроком до поліпшення ситуації з дотриманням прав і свобод громадян. Вона зробить діяльність поліції прозорішою для суспільства, мінімізує ризик корупційних проявів і унеможливить застосування тортур чи принизливого ставлення. Принципи відкритості, прозорості та підзвітності стануть основою для об'єктивної оцінки роботи поліції з боку громадян, сприятимуть довірі та співпраці в забезпеченні публічної безпеки. Інтеграція в діяльність поліції найкращих світових практик щодо захисту прав і свобод громадян допоможе значно підвищити ефективність роботи всієї системи, створюючи умови для гармонійного співробітництва між правоохоронцями та суспільством [11, с. 147]. Система Custody Records дає можливість забезпечити детальну фіксацію всіх дій щодо затриманої особи, починаючи з моменту її фактичного затримання та протягом усього періоду перебування в територіальному органі поліції до моменту звільнення цієї особи або ж її доставлення до ізолятора тимчасового тримання. Завдяки цьому вирішується ціла низка питань, що в кінцевому стані дає змогу досягти підвищення стандартів захисту прав затриманих осіб і поліцейських, впливає на покращення ефективності роботи Національної поліції України та підвищення рівня довіри до неї громадян [15, с. 36].

Система розроблена для вдосконалення стандартів захисту прав затриманих шляхом запровадження обов'язкових заходів, як-от проведення інтерв'ю в разі доставлення до органів поліції, електронна реєстрація всіх дій щодо затриманого (включно із записом, зберіганням і накопиченням даних), а також забезпечення доступу до інформації про осіб, які перебувають під наглядом поліції з моменту їх фактичного затримання. Інформація,

що має бути внесена до інформаційної підсистеми Custody Records, стосується подій, пов'язаних із затриманням осіб, яких підозрюють у правопорушеннях, за рішенням уповноважених працівників органів поліції [16, с. 86].

Функціонування інформаційної підсистеми Custody Records покликане створити умови для підвищення стандартів захисту прав затриманих осіб та поліцейських через такі механізми:

- зменшення навантаження на поліцейських, які працюють із затриманими;
- забезпечення захисту прав поліцейських від неправдивих звинувачень у неналежних діях стосовно затриманих;
- дистанційний зовнішній контроль за дотриманням прав затриманих уповноваженими представниками Управління дотримання прав людини Національної поліції України;
- електронна фіксація всіх дій щодо затриманої особи від моменту фактичного затримання до її поміщення в слідчий ізолятор або звільнення з-під варти;
- запровадження обов'язкового опитування затриманого та поліцейського, відповідально за затримання, для з'ясування обставин і підстав затримання;
- контроль за дотриманням прав затриманого та унеможливлення контакту з ним осіб, які не мають відповідних повноважень;
- автоматизоване повідомлення центрів надання безоплатної вторинної правової допомоги про факт затримання;

– інформування відповідальних осіб про завершення терміну утримання під вартою;

– отримання звітів щодо умов утримання, поведіння, забезпечення прав затриманих, їхнього стану здоров'я під час перебування в підрозділах поліції [16, с. 86].

Висновки. Дотримання прав і свобод людини в діяльності Національної поліції України є ключовим елементом у забезпеченні законності, справедливості та правопорядку. У сучасних умовах демократичного розвитку України особливої ваги набуває впровадження механізмів, які унеможливають порушення прав громадян під час взаємодії з поліцією, зокрема в разі затримання та перебування осіб у поліцейських підрозділах. Одним із таких інструментів є система Custody Records, яка забезпечує фіксацію всіх дій щодо затриманих осіб у режимі реального часу. Запровадження цієї системи сприяє прозорості роботи поліції, запобігає випадкам неналежного поведіння, катувань чи незаконного утримання, а також посилює довіру суспільства до правоохоронних органів. Таким чином, ефективна реалізація принципів дотримання прав людини в діяльності Національної поліції неможлива без інтеграції сучасних моніторингових інструментів, як-от Custody Records, розвитку правової культури працівників поліції та посилення контролю за дотриманням правових стандартів у щоденній практиці. Це є необхідною умовою для побудови правової держави та зміцнення демократичних засад суспільства.

Література

1. Кравцова Т. М., Назаренко-Хамасєва О. В. Національна поліція як основний суб'єкт забезпечення охорони прав і свобод людини. *Право і суспільство*. 2019. № 6. С. 40–43.
2. Бродовський С. С. Окремі аспекти забезпечення дотримання прав і свобод людини в діяльності Національної поліції. *Актуальні проблеми сучасної науки і правоохоронної діяльності*. Харків, 2017. С. 122–124.
3. Раздольська О. В. Проблемні питання забезпечення функціонування принципу дотримання прав і свобод людини і громадянина в діяльності поліції. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 6. С. 528–530.
4. Півненко Л. В. Принцип дотримання прав і свобод людини у діяльності національної поліції України: його зміст та структура. *Вісник Одеського національного університету. Серія: Правознавство*. 2025. Т. 27. Вип. 1 (40). С. 50–55.
5. Владовська К., Морщук Т. Дотримання міжнародних стандартів прав людини працівниками Національної поліції України. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2019. Вип. 4. С. 32–36.
6. Про Національну поліцію України : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.

7. Єфремова І. О. Дотримання прав і свобод людини як один із головних принципів діяльності Національної поліції України. *Проблеми сучасної поліцейстики*. Харків, 2021. С. 12–15.
8. Квач Н. С. Дотримання прав людини в діяльності поліції. Актуальні проблеми сучасної науки і правоохоронної діяльності. Харків, 2018. С. 38–39. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/17_05_2018/pdf/30.pdf.
9. Єсімов С. С. Правовий статус громадян у контексті адміністративної діяльності Національної поліції. *Соціально-правові студії*. 2019. Вип. 4 (6). С. 25–30.
10. Матяш В. М., Роговенко О. В. Національна поліція України в механізмі забезпечення конституційних прав і свобод громадян. *Молодий вчений*. 2022. № 10 (110), жовтень. С. 22–26.
11. Барба В. Є. Забезпечення Національною поліцією прав і свобод громадян. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2024. № 2. С. 145–148.
12. Запровадження моделі функціонування системи Custody Records – одне з пріоритетних завдань розвитку університету. URL: <https://dnuvs.in.ua/novyny/mariupol/zaprovadzhennya-modeli-funkczionuvannya-systemycustody-records-odne-z-priorytetnyh-zavdan-rozvytku-universytetu>.
13. Сахно А. П. Правове регулювання системи Custody Records в діяльності Нацполіції. URL: <https://rep.dnuvs.ukr.education/server/api/core/bitstreams/8580c399-5a43-46a2-bf6c-21a035d58bef/content>.
14. Стояцька Г. М. Запровадження та функціонування Custody Records в Україні: філософський аналіз правового потенціалу. *Перспективи. Соціально-політичний журнал*. 2022. № 1. С. 102–108.
15. Синявська О. Ю., Євтєєв Є. А. Custody records як надійний інструмент дотримання прав громадян і поліцейських. *Проблеми сучасної поліцейстики* : тези доп. IV наук.- практ. конф. (м. Вінниця, 27 червня 2024 р.). МВС України; Харків. нац. університет внутрішніх справ; Національна академія правових наук. Вінниця : ХНУВС, 2024. 175 с.
16. Безпалова О. І. Перспективні напрямки впровадження системи Custody Records в освітній процес Харківського національного університету внутрішніх справ. *Шлях успіху і перспективи розвитку (до 26-ї річниці заснування Харківського національного університету внутрішніх справ*. Харків, 2020. С. 86–88. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/72e80b11-a45a-4bffa-9ac3-5f4f2ae4437d/content?trackerId=1129c065d4e07a7f>.

References

1. Kravtsova, T.M., & Nazarenko-Khamaieva, O.V. (2019). Natsionalna politsiia yak osnovnyi subiekt zabezpechennia okhorony prav i svobod liudyny [The National Police as the main entity ensuring the protection of human rights and freedoms]. *Pravo i suspilstvo*, 6, 40–43 [in Ukrainian].
2. Brodovskiy, S.S. (2017). Okremi aspekty zabezpechennia dotrymannia prav i svobod liudyny v diialnosti Natsionalnoi politsii [Certain aspects of ensuring respect for human rights and freedoms in the activities of the National Police]. *Aktualni problemy suchasnoi nauky i pravookhoronnoi diialnosti*. Kharkiv, P. 122–124 [in Ukrainian].
3. Razdolska, O.V. (2022). Problemni pytannia zabezpechennia funktsionuvannia pryntsyphu dotrymannia prav i svobod liudyny i hromadianyna v diialnosti politsii [Problematic issues of ensuring the functioning of the principle of respecting human and civil rights and freedoms in police activities]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*, 6, 528–530 [in Ukrainian].
4. Pivnenko, L.V. (2025). Pryntsyp dotrymannia prav i svobod liudyny u diialnosti natsionalnoi politsii Ukrainy: yoho zmist ta struktura [The principle of respect for human rights and freedoms in the activities of the National Police of Ukraine: its content and structure]. *Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Pravoznavstvo*, 27, 1 (40), 50–55 [in Ukrainian].
5. Vladovska, K., Morshchuk, T. (2019). Dotrymannia mizhnarodnykh standartiv prav liudyny pratsivnykamy Natsionalnoi politsii Ukrainy [Compliance with international human rights standards by employees of the National Police of Ukraine]. *Visnyk Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykhordonoii sluzhby Ukrainy*, 4, 32–36 [in Ukrainian].
6. Pro Natsionalnu politsiiu Ukrainy (2015) [About the National Police of Ukraine]. *Zakon Ukrainy vid 02.07.2015 r. № 580-VIII. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 40–41, 379 [in Ukrainian].
7. Yefremova, I.O. (2021). Dotrymannia prav i svobod liudyny yak odyin iz holovnykh pryntsyypiv diialnosti Natsionalnoi politsii Ukrainy [Respect for human rights and freedoms as one of the main principles of the National Police of Ukraine]. *Problemy suchasnoi politseistyky*. Kharkiv. P. 12–15 [in Ukrainian].
8. Kvach, N.S. (2018). Dotrymannia prav liudyny v diialnosti politsii [Respect for human rights in police activities]. Kharkiv. P. 38–39. Retrieved from: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/17_05_2018/pdf/30.pdf [in Ukrainian].
9. Yesimov, S.S. (2019). Pravovyi status hromadian u konteksti administratyvnoi diialnosti Natsionalnoi politsii [Legal status of citizens in the context of administrative activities of the National Police]. *Sotsialno-pravovi studii*, 4 (6), 25–30 [in Ukrainian].

10. Matiash, V.M., Rohovenko, O.V. (2022). Natsionalna politsiia Ukrainy v mekhanizmi zabezpechennia konstytutsiinykh prav i svobod hromadian [The National Police of Ukraine in the mechanism of ensuring the constitutional rights and freedoms of citizens]. *Molodyi vchenyi*, 10 (110), 22–26 [in Ukrainian].
11. Barba, V.Ye. (2024). Zabezpechennia Natsionalnoi politsiiei prav i svobod hromadian [Ensuring the rights and freedoms of citizens by the National Police]. *Pivdenoukraiinskyi pravnychy chasopys*, 2, 145–148 [in Ukrainian].
12. Zaprovadzhennia modeli funktsionuvannia systemy Custody Records odne z priorytetnykh zavdan rozvytku universytetu [The introduction of the Custody Records system operating model is one of the priority tasks of the university's development]. Retrieved from: <https://dnuvs.in.ua/novyny/mariupol/zaprovadzhennya-modeli-funktsionuvannya-systemycustody-records-odne-z-priorytetnykh-zavdan-rozvytku-universytetu> [in Ukrainian].
13. Sakhno, A.P. Pravove rehuliuвання systemy Custody Records v diialnosti Natspolitsii [Legal regulation of the Custody Records system in the activities of the National Police]. Retrieved from: <https://rep.dnuvs.ukr.education/server/api/core/bitstreams/8580c399-5a43-46a2-bf6c-21a035d58bef/content> [in Ukrainian].
14. Stoiatska, H.M. (2022). Zaprovadzhennia ta funktsionuvannia Custody Records» v Ukraini: filosofskyi analiz pravovoho potentsialu [Introduction and functioning of Custody Records in Ukraine: philosophical analysis of legal potential]. *Perspektyvy. Sotsialno-politychnyi zhurnal*, 1, 102–108 [in Ukrainian].
15. Syniavska, O.Iu., Yevteieiev, Ye.A. (2024). Custody records yak nadiinyi instrument dotrymannia prav hromadian i politseiskykh [Custody records as a reliable tool for respecting the rights of citizens and police officers]. *Problemy suchasnoi politseistyky: tezy dop. IV nauk.- prakt. konf. (m. Vinnytsia, 27 chervnia 2024 r.)*. MVS Ukrainy ; Kharkiv. Nats.universytet vnutrishnikh sprav; Natsionalna akademiia pravovykh nauk. Vinnytsia: KhNUVS. 175 p. [in Ukrainian].
16. Bezpalova, O.I. (2020). Perspektyvni napriamky vprovadzhennia systemy Custody Records v osvittii protses Kharkivskoho natsionalnoho universytetu vnutrishnikh sprav [Promising directions for implementing the Custody Records system in the educational process of the Kharkiv National University of Internal Affairs]. *Shliakh uspikhu i perspektyvy rozvytku (do 26-ii richnytsi zasnuvannia Kharkivskoho natsionalnoho universytetu vnutrishnikh sprav. Kharkiv. P. 86–88*. Retrieved from: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/72e80b11-a45a-4bff-9ac3-5f4f2ae4437d/content?trackerId=1129c065d4e07a7f> [in Ukrainian].

Дата надходження статті: 23.07.2025

Дата прийняття статті: 28.08.2025

Опубліковано: 12.11.2025